

26.2.2020

Dnro: 310/D.a.2/2020

Maa- ja metsätalousministeri Jari Leppä
Maa- ja metsätalousministerin erityisavustaja Teppo Säkinen
Maa- ja metsätalousministeriön kirjaamo

Asia Saamelaiskäräjien vetoamus maa- ja metsätalousministeri Lepälle

Arvoisa ministeri Leppä,

Kuluva talvi on ollut Pohjois-Suomessa poikkeuksellisen runsasluminen. Saamelaiskäräjät on erittäin huolissaan edellisen syksyn kuivuuden ja kuluvan talven lumitilanteen poronhoitajille aiheuttamasta ennakoimattomasta tilanteesta. Poronhoito on tärkeä osa saamelaiskulttuuria sekä niin Lapin kuin saamelaisten ruokaturvaa ja ravintoautonomiata. Jo muutoinkin paksun ja kovan lumipeitteen väliin on muodostunut eripaksuisia jäisiä kerroksia, jonka läpi porojen on mahdotonta hankkia itse ravintoa. Lumitilanne ja jääkerrokset lumipeitteen keskellä ovat aiheuttaneet lisäruokinnan tarvetta. Useissa paliskunnissa lisäruokintaa onkin jouduttu käyttämään vuodenaikaan nähden enemmän kuin koskaan aiemmin ja näin ollen myös lisäruokinnasta koituvia kustannuksia on aiheutunut aiempaa enemmän. Saamelaiskäräjät on huolissaan erityisesti vähävaraisten poronhoitajien taloudellisesta tilanteesta – kaikilla ei välttämättä ole varaa yllättäviin lisäruokintakustannuksiin. Lisäksi lisäruokinnan osalta on otettava huomioon se, että rehua ei välttämättä ole enää tähän aikaan vuodesta saatavilla ottaen erityisesti huomioon viime kesän kuivuuden, tai rehu on tavallista kalliimpaa.

Osassa paliskunnista porot ovat lähteneet talvilaidunalueiltaan etsimään parempia olosuhteita muualta ja kulkeneet toisten paliskuntien läpi. Porojen kulkeminen on alkanut jo alkutalvesta. Huonokuntoisten porojen noutaminen pitkien matkojen päästä toisten paliskuntien alueelta tuottaa poronhoitajille myös odottamattomia lisäkustannuksia. Osa poroista on mennyt poikkeuksellisten talviolosuhteiden vuoksi huonoon kuntoon ja niiden liikuttelemine on tämän vuoksi voinut koitua miltei mahdottomaksi. Tämä vaikeuttaa myös porojen paimentamista.

Lain porotaloutta kohdanneiden vahinkojen korvaamisesta (987/2011) tavoitteena on auttaa poronhoidon toimijoita selviytymään laajoista ja odottamattomista poronhoitoon kohdistuneista vahingoista. Laissa luonnononnettomuudella ja muulla tuholla tarkoitetaan poikkeuksellisia sää- ja luonnonolosuhteita, jotka merkittäväällä tavalla estävät poroja käyttämästä tavanomaisia laitumiaan ja aiheuttavat huomattavaa lisäruokinnan tarvetta, aiheuttavat muuten porojen menehtymistä tai heikentävät muuten merkittävästi porojen mahdollisuutta selviytyä luonnossa. Luonnononnettomuus tai muu tuho voidaan hyväksyä korvauksen perusteeksi, jos porojen tavanomaisella talvilaidunalueella lumipeitteen syvyys, lumipeitteen alaosan jäätyminen, lumen tiheys taikka sen kovuus on ollut selvästi poikkeuksellinen ja ennakoimaton vähintään neljän kuukauden ajan ja olennaisesti heikentänyt porojen ravinnonsaantia.

Arvoisa ministeri, Saamelaiskäräjät pyytää, että maa- ja metsätalousministeriö ottaisi mahdollisimman pian selvityksen alle, voidaanko kuluvan talven lumitilannetta pitää sellaisena poronhoitoa kohdanneena seikkana, jonka nojalla poronhoitajilla olisi mahdollisuus saada tilanteen

26.2.2020

Dnro: 310/D.a.2/2020

aiheuttamiin taloudellisiin menetyksiin korvausta lain porotaloutta kohdanneiden vahinkojen korvaamisesta nojalla Paliskuntain yhdistyksen esityksen mukaisesti. Saamelaiskäräjät pyytää lisäksi huomioimaan, että lumitilanne on poikkeuksellinen myös Norjassa ja Ruotsissa, missä valtio on myöntänyt hätäapua vaikeiden laidunolosuhteiden vuoksi.

Merk.

Tiina Sanila-Aikio
puheenjohtaja

Sarita Kämäräinen
elinkeinosihteeri

Puheenjohtaja päätti vetoomuksesta 26.2.2020.